

از سائیش تا نیایش

شرح مختصر دعای کبیر

محدثه اسماعیلی

۱۳۹۵

ترجمه: اسماعیلی، محدثه، ۱۳۷۸ -

عنوان قرار دادی: دعای کمیل - فارسی، شرح

عنوان و نام پدیدآور: از ستایش تا نیایش، شرح مختصر دعای کمیل / نویسنده محدثه اسماعیلی.

مشخصات نشر: اصفهان: نشر دارخوین، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۱۵۶ ص

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۸۰-۳۴۸۰۰

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: دعای کمیل -- نقد و تفسیر

زادداشت: کتابخانه

رده بندی کنگره: ۵۰۴۲۲ / الف ۱۳۹۵ / BP۲۶۹

رده بندی دیویی: ۲۹۷۷۷۶

شماره کتابشناسی ملی: ۴۱۸۳۲۷۸

از ستایش تا نیایش شرح مختصر دعای کمیل

محدثه اسماعیلی

ناشر: دارخوین

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۵

تیراژ: ۱۰۰۰

صفحه آرای: حامد شاهمرادی

طرح جلد: حامد شاهمرادی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۸۰-۳۴۸۰۰

www.ndarkhovain.ir

تلفن مرکز بخش:

۰۳۱۹۵۰۲۰۷۷۲

مقدمه

ای که هست به الش به دعا باز توان یافت

عمری است که عمرم همه در کار دعا رفت
ای محبوب بسیار ای نتهای آمال عارفان، ای حبیب دل‌های صادقان،
آخر تو کجایی؟
تو خود ای گوهر یکدانه دلی آخر؟، کز غمت دیده مردم همه دریا
باشد.

و اگر آدمی گوش جان باز کند این دریا را از غم و غم آدَمیان، بلکه تمامی
ذرات کائنات می‌شنود و همه چیز و همه کس را درین عشق رقیب خود
می‌بیند و از غیرت بانگ بر می‌آورد که:
غیرتم کشت که محبوب جهانی لیکن

روز و شب عربده با خلق خدا نتوان کرد
زهر ذره نهانی ناله عشق تو بشنیدم

جهانی را رقیب خویش دیدم ناله سر کردم

---

۱. خرّمشاهی، بهاء الدّین، حافظ، (۱۳۹۱)، دیوان حافظ

این شوق و این جستجوی ابدی است که ما را از خاک به افلاک می کشاند.^۱ و دعا، سخن گفتن انسان با پروردگار و وسیله‌ی ارتباط مخلوق با خالق است که از دید بزرگان و عارفان به عنوان التزام عملی به توحید قلمداد می شود. عارفان عاشق و عاشقان عارف، بیدار دلان منصف و شایستگان به حق، متّصف، از میان دعا‌های ذکر گردیده، جایگاه دعای کمیل را در میان دعاها چون جایگاه انسان در میان همه‌ی موجودات دانسته، چنان که انسان را اشرف خلایق به حساب می آورند، دعای کمیل را اشرف همه‌ی دعاها می شمارند. از آن تعبیر به «انسان الأدعیه» می کنند. و بر اساس روایات ذکر شده، اتفاق دانش نبوت پیامبری چون حضرت خضر علیه السلام و امامت معصومی چون سیرالکرامین علیه السلام طلوع کرده و اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام نیز به این سعادت و شرف ای داشته اند.

از سبب این تا بیانی

از دعای کمیل می توان به عنوان مکملی جامع و بحری عمیق از مسائل عالی الهی، عرفانی و انسانی نام برد. در چقدر تحقیق و پژوهش پیرامون آن صورت گیرد، باز هم کم است. زیرا که مایه دعای کمیل توحید است به طوری که دانشمندان کلامی، مراتبی برای توحید بیان نموده اند؛ توحید ذاتی، توحید صفاتی، توحید افعالی و... که همه آن مباحث در دعای کمیل، بیان گردیده است و محورهای کلی؛ درخواست مغفرت رحیم و قبول عذر از پیشگاه خداوند؛ اقرار به عظمت پروردگار؛ اقرار به عجز و ناتوانی بنده؛ مقایسه بین عذاب دنیا و آخرت؛ دعا برای بهبودی حالات معنوی و جسمی در بر می گیرد.

۱. الهی قمشه ای، حسین محی الدین، (۱۳۹۰)، کیمیای عشق، ص ۱۲

لذا برای پی بردن به حقایق بیان شده نیازمند بیان شرح این دعا با ادبیات نسل جدید می‌باشیم زیرا بی مدد شرح و توضیح به گوهرهای نهفته در این صدف الهی پی نخواهیم برد. دعایی که حضرت علی علیه السلام به کمیل یکی از بهترین شیعیان و عاشقان و محبتان و علاقه مندان به خود آموخت تا در شب‌های نیمه شعبان و در هر شب جمعه بخواند. دعایی که برای کفایت رشر اعداء و فتح باب رزق و آمرزش گناهان نافع است.

به من جهت در راستای اشاعه علوم و معارف دینی در بین نسل جوان این کتاب پس از بررسی و پژوهش‌های بسیار با ذائقه نسل جدید و با ربانیت معه، ملموس با بهره‌گیری از ادبیات شعر و نکته ادبی جمع آوری و نگارش شده است. لازم به ذکر است عنوان این اثر «از ستایش تا نیایش» الهام گرفته از آیه شد و تعالی آدمی که از ستایش معبود خویش در راستای رسیدن به نیایش است، باشد که ذخیره‌ای برای آخرت قرار گیرد.

محدثه اسماعیلی